

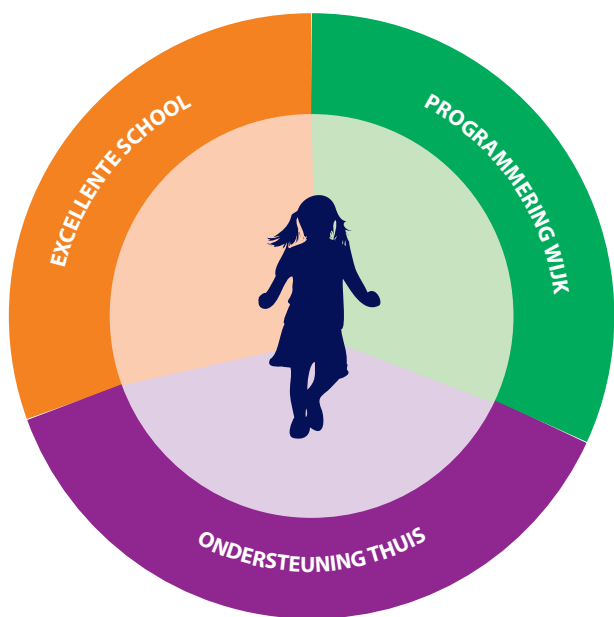
Rotterdam Children's Zone[©]

Onze belofte: we stomen je klaar
voor een succesvolle toekomst

Rotterdam Chil

Onze belofte: we stomen je klaar voor een succesvolle toekomst

In de zeven vooroorlogse stadswijken van Rotterdam-Zuid wordt vanaf 2012 de Rotterdam Children's Zone ontwikkeld. In de zone werkt iedereen aan dezelfde ambitieuze belofte: *Wij stomen je klaar voor een succesvolle toekomst*. Dat is een baan of vervolgopleiding die je aankunt en die bij je past. We doen die belofte aan ieder kind dat in de zone opgroeit en daar naar school gaat. In die belofte zit de ambitie van de hoogste haalbare prestaties: voor het kind, de ouders en alle professionals die in de zone werken.

Doorgaande ontwikkellijn 0 tot 18 jaar

In de Rotterdam Children's Zone krijgen kinderen een doorgaande ontwikkellijn van 0 tot 18 jaar. Daarbij leggen we de lat zeer hoog. We verbinden de leefwerelden thuis, school en wijk zodanig met elkaar dat de kinderen die er opgroeien gemiddeld minstens zo goed presteren als hun leeftijdsgenoten in de vier grote steden van Nederland. Dat bereiken we door een combinatie van excellente scholen, een doortastende gezinsondersteuning waar dat nodig is en een uitdagende leeromgeving buiten school.

Schooldirecteur:

‘Dit is een radicale verandering met behoud van de kwaliteit die we al in huis hebben’

dren's Zone[©]

Intensieve samenwerking

In de Rotterdam Children's Zone werken scholen, overheid, consultatiebureaus, kinderopvang, woningcorporaties, bedrijven en andere partners zoals speeltuinverenigingen en sportverenigingen nauw samen. De school vormt de kern van de zone.

De school zorgt voor de beste docenten voor de klas en meest ondernemende directeuren aan het roer.

De gemeente en het Rijk bieden kansen voor langere leertijden. De gemeente zorgt samen met bestaande zorginstellingen voor een integraal wijkteam die leerlingen en hun gezinnen ondersteunt. Woningcorporaties en gemeente pakken zaken aan als illegale huur en zorgen voor goede buitenruimten.

Kortom: de Rotterdam Children's Zone is een 'square mile' ontwikkeling waarin een kind van alle kanten wordt geholpen om optimaal op te groeien.

Nationaal Programma Rotterdam Zuid

De Rotterdam Children's Zone is het initiatief van de coalitie van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Dit is een twintigjarig programma van Rotterdamse partijen, waaronder scholen, gemeente, bedrijfsleven en het Rijk. Het doel is dat Rotterdam-Zuid in 2030 op het niveau komt van de vier grote Nederlandse steden. In het programma wordt een gezamenlijke aanpak gerealiseerd om talenten te ontwikkelen en die vervolgens op Zuid te behouden. De Rotterdam Children's Zone is een van de speerpunten van het nationaal programma.

‘De Rotterdam Children’s Zone vraagt om continue vernieuwing en het opzoeken van grenzen’

Doel

Het doel van de Rotterdam Children’s Zone is dat in 2020 de leerlingen in de zeven wijken in Rotterdam-Zuid minstens zo goed presteren als in de rest van de stad. In 2030 doen zij het net zo goed als leerlingen in de vier grote steden van Nederland. Dat geldt voor zowel hun leerprestaties als hun sociaal-emotionele ontwikkeling. We kijken dan ondermeer naar hun gezondheid, sociale vaardigheden, keuze van vervolgoopleidingen en kansen op de arbeidsmarkt.

De doelen concreet

- Leerlingen komen goed voorbereid van de basisschool. De ongewogen Cito-score stijgt van 527,8 (2010) naar 533 (2020) en 535,4 (schatting voor 2030).
- Meer leerlingen halen een diploma op hoger niveau. Het percentage leerlingen dat een diploma Havo/VWO haalt stijgt van 29% (2010) naar 31% (2014) en 39% (2020)
- Meer leerlingen worden trots vakman of vakvrouw, vooral in zorg en techniek. Het percentage leerlingen in het MBO dat afstudeert in techniek of zorg stijgt van 23,7% (2010) naar 34% (2014) en 40% (2020).

Dit is een zeer hoge ambitie voor jongeren die vaak weinig algemene ontwikkeling van thuis meekrijgen en een taalachterstand hebben van gemiddeld anderhalf tot twee jaar. In hun wijk hebben ze weinig succesvolle rolmodellen.

De ambitie is haalbaar als we in de mogelijkheden van kinderen geloven, er keihard voor willen werken en het anders durven aan te pakken dan we nu doen. Onze inspiratiebron, Harlem Children’s Zone, bewijst dat het kan.

Harlem Children’s Zone

Wereldwijd is de uitdaging hoe kinderen uit achterstandswijken de weg kunnen vinden naar een kansrijke toekomst. Kortom: hoe kunnen zij het net zo goed doen als kinderen uit kansrijke buurten. De Harlem Children’s Zone lukt het.

De Harlem Children’s zone is in de jaren ’70 begonnen als naschools programma om de leerachterstand van kinderen in te lopen. Sinds 2004 is een aantal scholen in de wijk overgenomen die zijn omgevormd tot ‘promise academy’. De leerlingen presteren zelfs beter dan de gemiddelde leerling in New York. De school doet iedere leerling een schijnbaar onhaalbare belofte: **‘we’ll get you to college’**. Daarin slagen ze grotendeels dankzij een goed doordachte doorgaande leerlijn van 0 tot 18 jaar, in combinatie met datagestuurd en resultaatgericht onderwijs, leerweken van 40 uur, een ambitieus naschools programma in de wijk en goede ondersteuning van gezinnen. De Harlem Children’s Zone heeft een eigen gezondheidskliniek. De ‘promise academy’ is een openbare school, waarvoor zich veel meer kinderen melden dan er plaatsen zijn. De toelating vindt plaats door loting. Het stellen van hoge verwachtingen in leerlingen, ouders en professionals is de rode draad van het succes. De resultaten worden onderzocht door de universiteit van Harvard.

Meer informatie: www.hcz.org.

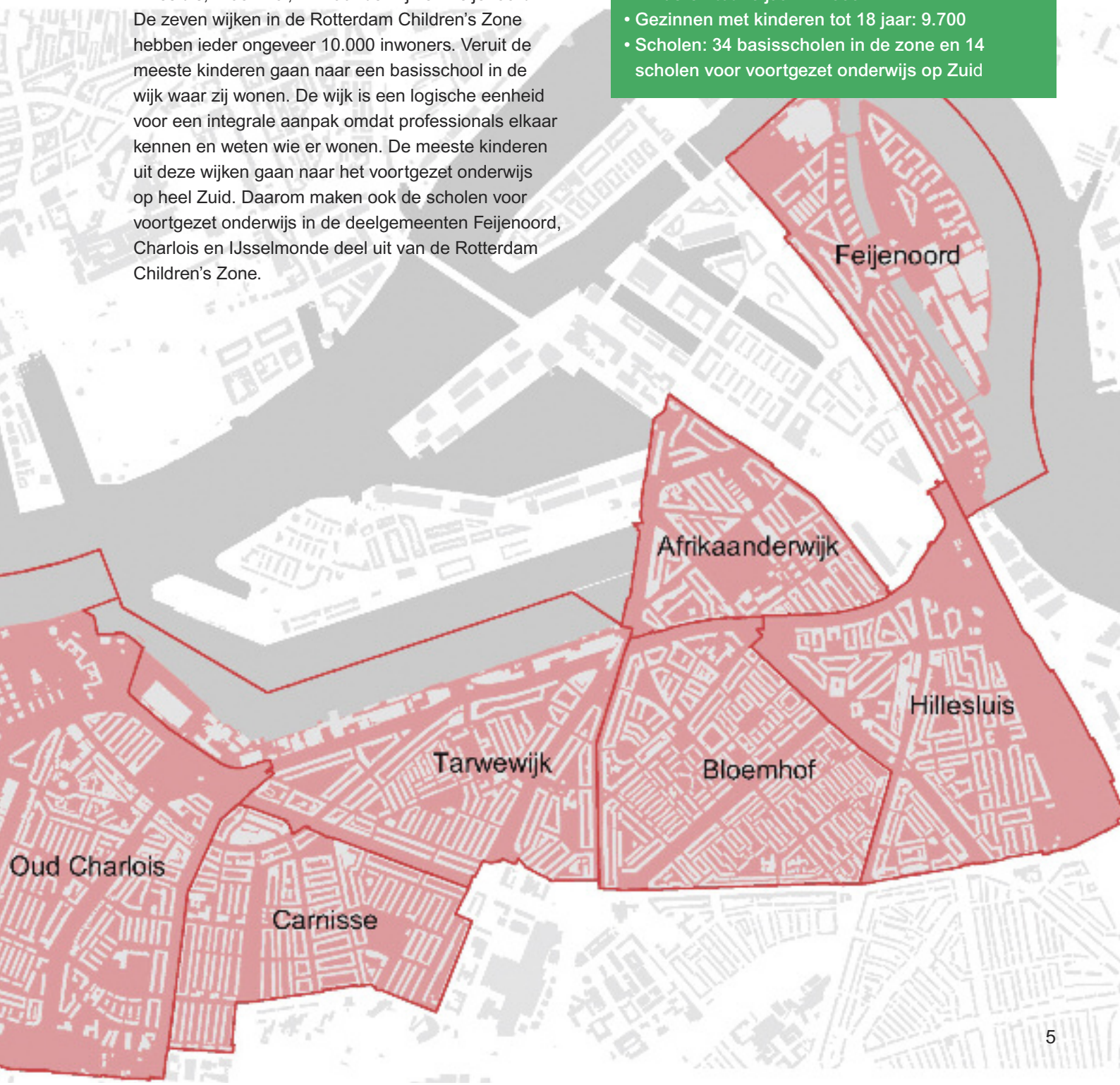
Gebied

De Rotterdam Children's Zone is een aaneengesloten gebied van de zeven vooroorlogse stadswijken van Rotterdam-Zuid: Oud-Charlois, Tarwewijk, Carnisse, Hillesluis, Bloemhof, Afrikaanderwijk en Feijenoord.

De zeven wijken in de Rotterdam Children's Zone hebben ieder ongeveer 10.000 inwoners. Veruit de meeste kinderen gaan naar een basisschool in de wijk waar zij wonen. De wijk is een logische eenheid voor een integrale aanpak omdat professionals elkaar kennen en weten wie er wonen. De meeste kinderen uit deze wijken gaan naar het voortgezet onderwijs op heel Zuid. Daarom maken ook de scholen voor voortgezet onderwijs in de deelgemeenten Feijenoord, Charlois en IJsselmonde deel uit van de Rotterdam Children's Zone.

Feiten over de zone:

- Inwoners: 76.700
- Kinderen tot 18 jaar: 17.000
- Gezinnen met kinderen tot 18 jaar: 9.700
- Scholen: 34 basisscholen in de zone en 14 scholen voor voortgezet onderwijs op Zuid

Zes leidende principes

De Rotterdam Children's Zone is geen blauwdruk. Een succesvolle zone kan alleen worden vormgegeven door de professionals die er werken. 'Het best draaiende wiel is het wiel dat zelf is uitgevonden'. In 2011 heeft een Rotterdams expertteam de hoofdlijnen van de Rotterdam Children's Zone uitgewerkt in zes leidende principes. Deze zijn:

1. Het kind en zijn prestaties staan centraal. We volgen de logica van het kind en het gezin en niet die van de instellingen. Dit zal consequenties hebben voor alle betrokken organisaties en de rollen die zij vervullen. Ook consequenties die we nu misschien nog niet voorzien. Het oprichten van een integraal wijkteam rondom de scholen dat snel en effectief kinderen of gezinnen kan bijstaan, is een eerste stap. Zo'n team krijgt samen met de school zicht op wat er in de verschillende leefwerelden van het kind afspeelt.

2. Hoge professionaliteit. De beste docent voor de klas, de beste professionals in zorg en welzijn. Dat betekent ook de beste directeur op school en de beste ambtenaren die het onderwijs ondersteunen. Partijen die meedoen in de Rotterdam Children's Zone committeren zich aan het verder professionaliseren van hun personeel.

3. Hoge, gefundeerde en realiseerbare verwachtingen. Zowel van de kinderen, als de ouders en de professionals. De lat ligt zó hoog dat iedereen wordt uitgedaagd steeds weer een stap verder te zetten. We gaan meten in hoeverre we erin slagen om deze verwachtingen waar te maken en onderzoeken welke maatregelen daartoe het meest bijdragen.

4. Ouders als partners. Veruit de meeste ouders willen dat hun kind het hoogst mogelijke bereikt. In de Rotterdam Children's Zone wonen veel mensen die het beste voor hun kinderen willen, maar niet precies weten hoe zij hun kind het beste hierbij kunnen helpen. School en wijkteam stellen zich op als partners van ouders bij de ontwikkeling van het kind.

5. Inspirerend leiderschap. Het belang ervan blijkt uit alle onderzoeken, maar het vraagt bij vele van onze organisaties een andere bedrijfscultuur om er écht werk van te maken. Dit geldt zowel voor mensen in een leidinggevende positie als voor andere professionals. Het gaat om het hebben en vasthouden van een duidelijke visie en de kunst om anderen daaraan te verbinden.

6. Ruimte voor innovatie en maatwerk. De Rotterdam Children's Zone is een uitnodiging aan teams en individuen om vernieuwingen door te voeren om dichterbij het doel te komen. We zoeken de randen op van het beleid, verbinden wat nog niet verbonden is, stellen problemen aan de kaak en vormen vernieuwende coalities.

‘Waar wrijving ontstaat, liggen de grootste kansen op vernieuwing’

Zes leidende principes praktisch vertaald

De zes leidende principes worden ondermeer als volgt praktisch vertaald. Deze praktische vertaling is niet limitatief, want in de zone is ruimte voor meer innovaties.

- **Doorgaande leerlijn.** Dat vraagt een intensieve samenwerking tussen scholen, waarbij een kind goed wordt begeleid langs de breuken in ons schoolsysteem. Een mogelijke vernieuwing is het vormen van één school of een netwerk van scholen voor leerlingen van 2 tot 18 jaar, waarbij de overgangen meer geleidelijk en verschillend per leerling worden georganiseerd. Dit is maatwerk. De ene leerling gedijt het beste door al in groep 7 vakken te volgen op de middelbare school. De andere leerling groeit het beste door langer in een beschermde omgeving te blijven. De doorgaande leerlijnen worden ook gemaakt tussen het voortgezet onderwijs en het vervolgonderwijs, zoals de vakscholen.
- **Langere leerweken.** Kinderen die weinig meekrijgen van thuis hebben langer nodig om hun kennis op school bij te spijkeren. Scholen werken aan een effectievere indeling van de leertijd. Je kunt meer halen uit de beschikbare tijd. Daarbovenop hebben leerlingen in zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs in de Rotterdam Children's Zone meer leertijd dan elders. Scholen met een Children's Zone programmering breiden hun leertijd uit naar 36 uur per week. Dat is voor ondermeer taal, rekenen en persoonlijke ontwikkeling. Dit vullen scholen met verschillende onderwijsvormen in, zoals klassikale lessen, huiswerkklassen, loopbaanoriëntatie, vakantie- of weekendscholen en buitenschools leren.
- **Al vroeg naar school.** Hoewel de leerplicht in Nederland vanaf 5 jaar geldt, zitten kinderen in de Rotterdam Children's Zone al vanaf hun tweede 'op school'. Met nulgroepen wordt de voor- en vroegschoolse educatie (vve) volledig geïntegreerd in de basisschool. Zo zorgen we ervoor dat iedere leerling
- **Alle professionals in de Rotterdam Children's Zone voldoen aan een hoge norm van vakbekwaamheid.** In de zone beschikt de professional over een aantal speciale kwaliteiten en is bereid een extra stap te zetten. Docenten hebben niet alleen goede didactische kwaliteiten, maar zij zijn ook sociaal-pedagogisch sterk. Schoolbesturen zetten zich stevig in om dit te realiseren.
- **Iedere wijk heeft een integraal wijkteam dat hecht is verbonden aan de scholen.** De overheid en zorginstellingen zetten hun beste mensen in deze teams. Zij helpen de leefomstandigheden thuis of op straat van leerlingen te verbeteren met als doel om de leerprestaties te verhogen. De teams ontzorgen de scholen die zich daarmee meer kunnen richten op hun primaire taak: het lesgeven.
- **Scholen werken in wijkverband nauw met elkaar samen om hun leerlingen te bieden wat ze ieder voor zich moeilijk kunnen.** Denk aan een extra programma voor slimme leerlingen, voor leerlingen met creatieve gaven of voor het vergroten van belangstelling voor vakmanschap. Per wijk komt een buitenschools programma dat vanuit een sterke wijkvisie bijdraagt aan de leerdoelen die de scholen stellen.
- **Vakmanschap staat voor beroepen met trots.** In de zone bieden we een doorgaande leerlijn in vakken zoals techniek en zorg, zowel op als buiten de school. Leerlingen in de zone maken al vroeg kennis met een breed scala aan beroepen en opleidingen. Ouders worden nauw betrokken bij het kiezen van een opleiding en beroep omdat zij die keuze sterk beïnvloeden.

Wijkteams: extra zorg naast school

Bij veel kinderen wordt de prestatie op school negatief beïnvloed door omstandigheden thuis. Bijvoorbeeld omdat ouders niet over hun stress heenkomen wegens schulden of omdat een moeder niet weet hoe zij haar zoon moet opvoeden. Het kan ook zijn dat het kind niet aan het leren toekomt omdat zij voor haar opa en twee zusjes moet zorgen. Of dat niemand thuis enige belangstelling heeft voor wat hij of zij op school leert. Iedere wijk in de Rotterdam Children's Zone krijgt een wijkteam dat vooral op verzoek van de school in alle leefwerelden van het kind gaat kijken wat er aan de hand is. Soms gaat het om multiprobleemgezinnen. Vaak gaat het om gezinnen die al geholpen zijn met een relatief eenvoudig advies bij de opvoeding. Het wijkteam komt bij gezinnen thuis. Het verwijst door naar gespecialiseerde hulp als dat nodig is. De wijkteams starten in de wijken rondom de basisscholen. Daarna wordt ook effectieve hulp georganiseerd rondom scholen voor voortgezet onderwijs.

De wijkteams vragen een grote investering. We zullen meer gezinnen zien met een hulpvraag dan er nu bij de instanties bekend zijn. Ook zal een brede benadering van gezinnen meer werk opleveren. Die investering is

het waard, aangezien we verwachten dat vroege en laagdrempelige hulp ervoor zorgt dat problemen in een gezin zich niet verder opstapelen. Daarvoor wordt later minder een beroep gedaan op dure gespecialiseerde hulp.

Leerkracht:

'Ik ben er trots op dat ik in de Children's Zone het beste uit een kind haal!'

Out of the box

Hoe logisch de zes principes van de Rotterdam Children's Zone ook klinken, ze vragen om een aanzienlijke verandering bij alle partners. Dat levert ook ongemak op. Scholen werken nauw samen, ook al zijn zij elkaars concurrent. Het wijkteam fuseert het werk van diverse instanties die nu ieder nog hun eigen dynamiek hebben. In de zone werken mensen die de grenzen durven opzoeken. Schoolbesturen investeren stevig in ondernemende en op samenwerking gerichte schoolleiders en in de beste docenten voor de klas. Dat kan soms haaks staan op het principe 'last in, first out'.

Partners die werken met kinderen buiten schooltijd spelen goed in op wat kinderen op dat moment op school leren. Dat vraagt visie en ook daar de inzet van de beste mensen. Scholen en partners in de wijk zullen wellicht iets anders van de gemeente nodig hebben dan waarin het beleid voorziet. Kortom, het ontwikkelen van de Rotterdam Children's Zone zal naast herkenbare verbetering ook wrijving opleveren. Juist daar waar wrijving ontstaat, liggen de grootste kansen voor de vernieuwing die nodig is om de belofte in kunnen te lossen.

Niet alles in de Rotterdam Children's Zone is nieuw. In de zone bouwen we voort op de kracht die we al hebben ontwikkeld. Op ervaringen van sterke teams. Op mensen die ondernemend zijn. Zo zijn er scholen die al een heel sterk en consequent doorgevoerd onderwijsconcept hebben en daarmee succes hebben. Dat kunnen concepten zijn die al bestonden of die zij zelf hebben helpen ontwikkelen. Excellentie in de Rotterdam Children's Zone betekent ook de uitnodiging om van het succes van andere partners te leren.

2017 'Ik ben Marijke Rotterdam Children's

*'Ik ben er trots op dat
ik in dit vakkundige team
mag zitten'*

Rotterdam - 19 september 2017.

'Ik ben Marijke. Ik geef les aan groep 7 van een basisschool. Deze school is partner in de Children's Zone, net als de twee andere basisscholen. We vormen samen met het consultatiebureau, de speeltuinvereniging, de woningcorporatie en het wijkteam de Children's Zone in onze wijk. We werken allemaal aan één doel: de beste kansen voor onze kinderen. Als een kind wordt geboren, wordt het aangemeld bij het consultatiebureau. Daar begint onze Children's Zone. Ouders krijgen al vroeg uitgelegd hoe het schoolsysteem in elkaar zit.

De basisscholen werken intensief samen. Iedere school heeft een sterk profiel. Leerlingen kunnen over en weer vakken volgen op een andere school. De randvoorwaarden zijn op iedere school dezelfde. Zo zijn we allemaal open van 8.00 uur tot 18.00 uur, hebben dezelfde vakantieperiodes, voeren hetzelfde beleid richting ouders, hebben een continuurooster waarbij leerlingen zelf hun lunch meenemen en heffen zelfs dezelfde ouderbijdrage. Bijna al onze klassen hebben een leerweek van 36 uur. Sommige leerlingen volgens zelfs een programma van 40 uur. Docenten werken in een vroege en een late shift. Ik heb drie kleinere klassen onder me, waarbij ik geholpen word door klassenassistenten.

Onze schoolbesturen zetten stevig in op de kwaliteit van de docenten. We moesten allemaal een examen doen. Ik was er in het begin tegen, alsof je naar je eigen baan moest solliciteren. Er zijn toen behoorlijk wat collega's afgehaakt. De meesten van ons hebben een coachings-traject gevolgd. Het resultaat is wel dat we nu een deskundig en gemotiveerd team hebben. Iedere basisschool in mijn wijk heeft minstens één universitair geschoolde docent.

De samenwerking is concreet zichtbaar. Zo hebben we gezamenlijk een speciaal programma voor de intelligentste leerlingen, zowel op school als na schooltijd.

en ik geef les in de Zone'

Ook organiseren we samen de huiswerkklassen, waarbij we verschillende niveaus hebben, onder begeleiding van vrijwilligers uit de wijk en een aantal docenten. Alle ouders die nauwelijks Nederlands spreken mogen hun kind op school plaatsen op voorwaarde dat zij een taal cursus doen. De school naast ons heeft daarvoor ruimte. We geven dezelfde lessen in techniek en verleiden onze leerlingen om na school in het vakhuis meer erover te weten te komen. Twee van mijn leerlingen willen nu zilversmid worden.

We werken als wijk intensief samen met twee scholen in het voortgezet onderwijs. Die staan niet in onze wijk, maar een eind verder op. Onze leerlingen in groep 7 en 8 krijgen uitdagende vakken op de middelbare school.

***'Alle ouders die nauwelijks
Nederlands spreken
mogen hun kind op school
plaatsen op voorwaarde
dat zij een taal cursus doen'***

We worden goed ondersteund door het wijkteam van de gemeente. Het is inmiddels uitgegroeid tot een doortastend team dat snel op onderzoek uitgaat als wij vanuit school vermoeden dat er thuis iets aan de hand is. Iemand van dit team blijft net zo lang in een gezin totdat de hulp niet meer nodig is. Het team is samengesteld uit wat vroeger aparte instellingen waren, zoals de kredietbank/SoZaWe, de jongerencoaches van de welzijnsorganisatie, de wijkverpleegkundige en gezinscoaches van het CJG en de verwijzer van Bureau Jeugdzorg. Het team krijgt zelf signalen binnen, maar werkt vooral op signalen van de scholen.

Het doel van de Children's Zone was ons al snel helder en de weg erheen kent al heel wat successen. Toch waren er ook teleurstellingen. Samen met de anderen heb ik ontzettend mijn best gedaan om in de wijk één gezamenlijk programma te maken voor alle kinderen van 0 tot 3, met één supervisor. Dat bleek te moeilijk. Ook hadden we bijna een revolutionair nieuw vakantie-rooster: blokken van ieder vijf weken les, een week vrij, plus twee weken rond kerst, vier weken in de zomer met het schrappen van tweede pinksterdagen enzo. Zo'n verdeling is eigenlijk veel beter voor onze leerlingen, maar is uiteindelijk gestrand.

Onze Children's Zone omvat maar één wijk. Dat lijkt heel klein. Toch gaat het in onze wijk om meer dan 1.400 kinderen van 0 tot 12, ongeveer 70 docenten, begeleiders en klassenassistenten en een wijkteam van 7 professionals met een aantal experts eromheen. Dat zijn aantallen die nog te overzien zijn, waarbij persoonlijke netwerken een groot effect hebben. Ik ben er trots op dat ik in dit vakkundige team mag zitten.'

children's zone

De Rotterdam Children's Zone is een gezamenlijk initiatief van de partners van de coalitie van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Deze uitgave is mogelijk gemaakt door de gemeente Rotterdam.

Ontwerp: DUS bv

Fotografie: Jan van der Ploeg e.a.

Drukwerk: Tuijtel

Oplage: 1.500

Publicatie: 19 september 2012

Meer informatie: www.rotterdam.nl/childrenszone